

ROMANOS

Pablo Romanomidi Acaatinuahaame.

Pablo Caatinuhi Romari Iicaja.

Moocaani Iijaminaadi.

¹ Uujoho Pablo Jesucristo jeevivominaafi, Moocaani uco ucuuhuvaubo diibo minisuminaafiti icaqui, Moocaani iijico jibeguequi uco icuubo.

² Jibogoco Moocaani sicijetiro ihi-imaaminaafeenedi Caatinuhaamefaño unuucuuno.

³ Moocaani Achi Aivojibo Jesucristoditi ihiimaano jibogo diibo miyaminaa ifiiti iicausumi jibogono, Jesucristou aivojibo David iyaachimihaioboti icaubo.

⁴ Jaarunaa iimino Gaija imityari jafenuhi, diibo Moocaani Achi iicanoco. Jaamaño iguijeveme-feeñeti ubuheeteubo.

⁵ Jesucristofañodi Moocaani mihaico iminoco acihi diibo momofañodi mihaico igalluqui, jaamofeenedi fahigova jiinijeminaa uguubumoro imiyaavogomo iicaqui.

⁶ Jaamofeeneri tolliro amihai mihicahi Jesucristota miicaqui Moocaani amihai ucuuhuvamo.

⁷ Jino aameque amihaidi caatinuhi paryi Roma cuumiri mihicamedi. Jaamoco Moocaani agaijiboro ucuuhuvamo iimino ifiima diibedi iicaqui. Moocaani, bu Mohaivojibo Jesucristo iicamisi imihuse, sajeebhi icanoma mihica.

Pablo Roma Jiinjeminaaco Abaatonoco Imeguehi.

⁸ Imegaviro ticoniji Jesucristofeenedi paryi amihaihallivi Moocaanico iimehicanoco aaciibo amihai miyaavogoti fahigova jiinjeminaa ijibogocasimaño.

⁹ Moocaani uujoho diiboco tajeebiMaryo ejeecivehicaabo Illi jibogoco jibogooboro iicahicaabo gaajahi diiboma ihiimaahicasumi amihaiditi esafetehicanoco.

¹⁰ Moocaanico dilluhicahi diibo imogohachiji millitihacho tahi jisumi amihaico baateji.

¹¹ Imeguehi amihaico aatyimeebere amihai jeebinoco Moocaani Gaijari sefatusuqui. Jaamo janaanici sefano mihicahi.

¹² Tolli imeguehi uujoho fahigovavi mahamusu-casinoco jino momiyaavogofaño mihicamo.

¹³ Tañahabomi, imeguehi amihaico fahijivaro abaateguehicanoco magaaanoco. Jaarunofaño fanoova uco tihitusuhicahi. Imeguehicahi ofoonoco amihaifeenedi saatohoco miyaavugusuqui fahigova jiinjjevi omoonihicabadi mooniqui.

¹⁴ Uco Moocaani tajibahi famoovahalliviro jibogooboro feequi añiminaa ijico agaajamoco, bu agaajatimoco icano. Tolliro bu fanoovaaco agaajamoco, agaajatimoco icano jibogooboro feequi.

¹⁵ Jaamaño uujoho imeguehi taajasubogoco amihaico ijibogonoco paryicino amihai Romari mihicamoco.

Jesucristo Jibogo Mitya.

16 Uujoho nucufevetihî Jesucristo jibogo iiminotî Moocaani mitya iicamaño pary#cino toonoco imiyaavogomoco ataajasuno iicamaño iticonî judiomico, bu tolliro judiomî iicatimoco icano.

17 Jibogo m#haico jibeguehi Moocaani m#haico gaayicîhi momiyaavogoti, Caatinîhaamefaño onobadi: Jaamaño Moocaani agaayic#bo imiyaavogofenedî icaji.

18 Jaamaño Moocaani sifira paryî iimitimo miyamînaahallivî ñîhicuno niquejefañoti saahi. Jaamaño diito iimitî diitoco miyaanoco gaajasutihî.

19 Iimuguruva imino gaajajirumo Moocaaniti magaajajirunoco. Jaanoco diiboro #fusucuhî,

20 Moocaaniti aatyîmeratino gaajacafetejirahi diibo fanoovaaco eheetavuunofenedî. Foovono mahatyîmejirahi jiinîjeque ifiivusuusumiti, diibo Moocaani imityaabo fahiijivaro iicanoco. Jaamaño diito siinohallivî agatyavequimaajirunoma chahahi.

21 Jillî Moocaanico gaajacurumo imino diiboco jeecivotihî bu tolliro diiboco imotimo. Jilliro ajaaducafototino esamaajeneriro ijeeb#no mitahi. Jaamaño iguubuti#jeeb# diitoco civono minifetehî.

22 Magaajahi, unuurumo gaajatihî.

23 Jilliro Moocaani sihidi ejeevaabo ufucuro ifinîjit#boco ejeecivotimoro cafaryuhacumo, miyamînaafi ifinîfiibo ijimîriro, bu tolliro joomî ijimîri, jiinimomî ijimîri, pary#cino faaboho

asimi* ijimiri icano.

24 Jilliti Moocaani diitoco iimiti iimogoviro jeevesuhi toonocoro imegueneguiiha. Jaamaño nucufesunoonoco fahigova moonimo.

25 Moocaani miya iijico iimiyaavogotimoro sicamañehejequere miyaavogomo. Jaamoro Moocaani ifivusuunocoro ejeecivomoro imehicamo, Moocaanico imotimoro idibocoro naha diiboco fahijivaro mihimejiruubo. Fine.

26 Jilliti Moocaani diitoco jeevesuhi unucufesuneheje imogoviro; aivo gaigoomiti mihaiñomaryo gaifimima iicanicinoco ejeevesumoro sano gaigoomiro fahigovavi icacasihicahi.

27 Jaabadiro buunaji gaifimi gaigoomima iicanicinoco ejeevesumoro aivo sihidi imogomo sifiima sano gaifimiro icacasinoco. Sano gaifimiro nucufesunoonoco moonihicahi fahigovavi. Jaamaño toono iimiti jaada ifihalliviro guihuvanehejeque icimo Moocaani afaijaneri.

28 Moocaanico eesafototimaño; diitoco iimiti esamaajefañoviro jeevesuubo moonitatinehejeque imooniqui.

29 Fanoova imitima icamo ifico idicunonoomoneheje, imitineheje, sitaanoco imoyicineheje, sitaaco imitino omoonineheje icano. Siinohalliti sitaaco jiheveme, gaicaaufifimo, ibacasififimo, bañififimo, sitaaco jihevefifimo, sicamañehejeque jibocasififimo.

30 Sitaaditi iminotino iimaamo, Moocaanico jiheveme, sitaaco gaijitimo, uujoho sihidi

* 1:23 Griego iijiri: faaboho asimi igueenemeheje itihaiño iicamo, noono.

jeevahi noomoro ifico cahacisumo, imitino omoonijinehejequere esamaaimo, caanimico: Jii, nootimo.

³¹ Aivo esicinitimo, unuucuunoco eheetavotatimo, gaijitimo, sitaaco imitino omooninoco iimibachunoco gaajatimo, sitaaco idaasugotimo.

³² Moocaani atajibanoco imino gaajacurumo. Tolli omoonifimo ifinijitino guijeveque gaajacurumo. Jaarumo suufenitimo moonihicahi, tolliro sita omooninoco atyimemere imo imo icahicahi.

2

Moocaani Imino Dugaacufihi.

¹ Jillii iicamaño agatyavequimaajirunoma chahahi, ijoho sitaaco imitico udugaacuubo. Ijoho cajaanihacho idiicaruubo, sita: Imitico, onooboro udugaacuubo, iiro bu difiicoro toonofaño gañisuhi sita: Imitico, onooboro bu ijoho tobadiro moonihicahi.

² Magaajacuhi Moocaani imino udugaacuuboro tolli omoonimoco ijaadaco acifinoco.

³ ¿Nacu ijoho fine deesicinihi: Moocaani idaasuno omooninoti taajaji, onoobo? Jaaboro ijoho sitaaco iimitihalliti idaasuno omoonihicaabo, bu diito omoonibadiro moonihicahi.

⁴ ¿Nacu ijoho diimogotihii Moocaani imihuseque, bu ijaabacififihicanoco; ijoho gaajatihii diibo imihuse ico dihimitico ejeevesusujirunoco?

⁵ Dijeebii aivo ico ucuhufomaño dihimitico deevesugotihii. Jaamaño dihalliviro sihidi titibanii Moocaani ico idaasuno omoonijinoco

ufucu atyimecafetejino Moocaani imino udugaacuuboro ijaadaco acijifucuvi.

6 Tusumi jari jaadujiibo famoovaaco iticovoocivi iiminoco omoon#boco iimineri, bu iimitinoco omoon#boco iimitineri icano.

7 Jaamoco Moocaani imico, bu bocico icano iguiniomoco, ifinijitino fiivofeenedi iminoco suufenitimo omoonimoco ifinijitino fiivoco acijiibo.

8 Jaanoti sefano idaasuno moonijiibo: Uujoho sihidi jeevahi, onoomoco, jaamoro miyaanoco ij#ivotimoro iimitinocoro eheetavomoco

9 sihidi aivoma idaasuno icaji pary#cino imitinoco omoonihicamedi, imegavi judiomidi, tolliro bu judiomii icatimedi.

10 Jaanoti Moocaani acijiibo imico, bocico, sajeeb#ico icano pary#cino imino icahicamoco, imegavi judiomico, bu jaabadiro judiomii icatimoco icano.

11 Moocaanidi miyam#inaa sabadiro iicama#o.

12 Pary#cino Moise taj#bama achahamo imitico omoonimo finiji totaj#bama chahamo. Jaanoti Moise taj#bama iicacuurumo imitico omoonimo totaj#bafeenedi dugaacucafetejimo ifiniqui.

13 Moocaani gaay#icitihi totaj#baco jilli ticovono uguubumoco. Jaanoti imino uguubumocoro imino iicamoco gaay#ic#bo.

14 Jaanoti siicumimoto Moise taj#bama chaharumo ijeeb#itiro Moise taj#ba onoobadi moonimo. Jaamo Moise taj#bama chaharumo, tolli ijeeb#i onoobadi omoonino. Toono diitedi taj#babadi jeevahi.

15 Iimihii cafeenedi gaajasumo ijeeb#ifa#o Moocaani taj#bama iicanoco ijeeb#i diitoco

j#beguehi miyaano icanoco. Jaamoco
ihesamaajere ufucu j#begueji iminoco, bu
imitinoco icano omoonihicanoco.

16 Ufucu Moocaani pary#ino miyaminaa
toovono omoonihicanoco emeeci#boro jaadui
Jesucristofenedi taajasuj#bogoco uujoho
ij#bogooboro eneehicabadi.

Judiom# Moise Taj#baguiino Icahi.

17 Jaanoti cajaanoyohacho: Uujoho judiom#oobo,
onooboro Moise taj#bafa#odi icahi, bu Moocaani
uco gaj#hi, neehicahi.

18 Jaabo #joho Moocaani jeeb# onoobadi
iicanoco gaajahi. Jaaboco #co Moise taj#ba
gaajasuhi iimino ifico d#ciqui.

19 Jaabo: Uujoho aivo gaajahi, onooma#o di-
ito Moocaanico agaajatimoco j#beguejirahi, bu
imitifa#o iicamoco gaajasujirahibadi deesi#inihi.

20 Agaajatimoco j#beguejirahi, bu ugu-
ubutimoco faj#nijirahi, nooboro deesi#inihi,
taj#bafa#o miyaanoco, bu agaajanoco icano
agaajama#o.

21 Jaarunofa#o #joho sitaaco id#beguehicaabo,
#coll#hi jaabo dificoro d#beguehicat#hi?
#joho sitaaco: Mananidino, nooboro
id#beguehicaruu#o, #coll#hi jaabo nanivahicahi?

22 #joho sitaaco: Sifigoma diicajirahana, enee-
hicaruu#o, #coll#hi jaabo #joho sifigoma diicahic-
ahi? #joho sitaaco: #j#nitaco j#heguehi, eneehi-
caruu#o, #coll#hi jaabo jihovono caanim# iijano
busumijeque nanihicahi?

23 Taj#bafa#odi quehe quehe diicarahi. Jaaruboo Moocaanico nucufesuhicahi diibo taj#ba onobadi omoonitima#o.

24 Mi#ro Caatinahaamefa#o noono: Am#hai tolli mihicama#o judiomi iicatimo Moocaaniditi imitino iimaahicahi, noonoro.

25 Moise taj#baco imino moon#ruva dimeehe nijequaque iquiticino #di imijirahi. Jaanoti Moise taj#baco imino omoonitihachiji Moocaanita iicatimobadi diicahi. ¿Jaanegui imeehe nijequaque iquiticinoti jinehejebaco mihicijitirahi?

26 Jaanoti iquiticirat#ruubo taj#ba onobadi omoon#bo imeehe nijequaque iquiticin#bobadi gaayicicafetehi quiticirat#ruubo.

27 Imeehe nijequaque quiticirat#ruubo taj#ba onobadi omoonihicaabo ico dihimitico atyimesuji, #joho taj#baco: Jii, eneehicatima#o toohaamema diicaruubo, dimeehe nijequaque quiticin#ruubo icano.

28 Jaabo judioru jaaruubo Moocaani iimogobadi omoonitima#o miya judiobadi jeevat#bo. Jaano tolliro quiticin#rumo ijeeb#fa#odi imino imiyaavogotimo miya quiticima icatino.

29 Jaanoti naha miya judio iicaabo Moocaani iimogobadi ijeeb#fa#odi omoon#bo miya quiticima iicaabo. Jilli aamefa#o acaatin#badiro iicaqui icatino, bu mojeeb#fa#o Moocaani Gaija onobadi miicaqui. Jilli omoon#boco miyam#naa imotih, id#boro Moocaani imehi.

3

1 ¿Jaanegui collihi judioti mihicajirahi? ¿Collihi bu miquiticijirahi? neejirumo.

² Jaarunofaño aivo sihidi imino judiomiti mihi-
cano judiomico Moocaani ijibogoco aaciumaño.

³ Jaanaa millijiru, diitoti saatoho imino
imoonitiruva? ¿Nacu jilli diito iicanoti Moocaani
diitoco aaciuguunoco dumiticijirahi?

⁴ ¡Cha, tolli icatino! Tolli icarunehejehaca
Moocaani iimihuseque jeevesutahi. Jilli Moocaani
imino paryi miyaanoco onoobadi eetavehi,
paryicino miyaminaafi bañififirunaaca. Mi-
ro Caatinihaamefaño noono:

Iimiiboti diicaji dihimi icafeenedi, bu ico
inisumoro emecirunoti imino dihiineji,
onoonoro.

⁵ Jaanoti mohimitifeenedi Moocaani iiminoco
saatoho gaajahi. Jaanoco jilli: Moocaani
imitihi, monoonicahi mihaico idaasuno diibo
omoonimaño. Jilli miyaminaa esamaaje
imitacinimo noonicahi.

⁶ Jaarunaa tolli icatino! Moocaani imitiminaafi
iicaruva, ¿milli bu jaabo miyaminaaco iimitihalliti
idaasuno moonijirahi?

⁷ Jaanoti saatoho esamaaje imitacinibo
neejirahi: Uujoho abañififiboti saatoho
Moocaani miya iijico onoonoco agaajamoro
janaanici diiboco acahacisuhachiji, ¿collihi jana
uco imitiminaafibadi idaasuno moonijiibo?

⁸ Jaaneguiha iimitinoco momooniqui
iiminoo isaacui, nooboro. Jilli saatoho imitino
esamaaimoro neehicahi mihaiva iminotino
mijibeguehicanoco. Jaarumo tolli eneehicamo
idaasuno moonicafeteji toonovi ifotomo.

Famooro Mihimiftihi.

9 ¿Milli jaanoco meneejirahi? ¿Nacu mihai judiomi diito janaanici mihimifihhi? ¡Cha, tolli icatino! Miho: Judiomi imitico, munuucuhi, bu famoovaaco monoobadiro, imitiguino paryi famoovaro mihicahi.

10 Miho Caatinihaamefaño noono:

Iimimo chahahi, aivo saafiiba iiminoco omoonibo chahahi.

11 Mihojho agaajamo chahahi. Mihojho chahahi Moocaanico iguino.

12 Famooro mitacuhi, iimitijiri famooro iimitihigoviro fuucuuhi. Mihañooba iiminoco omoonimo chahahi, aivo saafiiba chahahi.

13 Oono iiji cihojico mafaayicijirubadi jeevahi aivo idicuno ihiimaamaño. Jaamo bañifihicamo, ihiimaa jiinimo namitabadi jeevano imitino moonisumo.

14 Sano iminotincoro iimaamo aivonoonocoro.

15 Sitaaco iguijenijinojaagoviro goovano foomo.

16 Idaasuno moonimoro finisumoro igomo.

17 Jaamo sajeebi icaco gaajatimo.

18 Moocaanico inihicugonoco esamaaitimo, noono Caatinihaamefaño.

19 Jaanoco magaajacuhi paryicino Moise tajibafaño iicano totajibaguino iicamedi noono. Jaanoti famooro illivomoro Moocaani aivojiguino iminifetequi.

20 Mihañooba Moocaani imefeene
gaayicicafetejithi tajiba onoonoco
omooninofeenedi. Jilli tajiba mihaico
mohimitico gaajasuhi.

Miyaavogofañodiro Mataajatahi.

21 Jaanoti jisumi tajiība uufocodi magaajahi milliti Moocaani mihaico agaayicinoco. Jaarunofaño tajiība aamefaño, bu Moocaani iimaaminaa aamefaño icano toono mataajajinohalliti ihiiamaano.

22 Jaanoti jino naha Moocaani mihaico agaayicino Jesucristoco mimiyaavogonofeenedi. Chahamo saatoho sita janaanicīvī iicamo icano.

23 Famooro imitico momoonīuhi. Jaamaño Moocaani imi iijitī tehesino mihicahi.

24 Jaarunaa Moocaani famoocoro jilli iimihuseri ticovono gaayicihi, Cristo Jesufañodī ataajasucumaño.

25 Moocaani Cristoco miyaminaa imitihallīvī guijenisui. Jaamaño diito imiyaavuguusumi ditoco taajasuubo. Jilli moonīubo iimihuseque igaajasuquī sīcijeo imitī icarunoco ajaabicīuboro jeēcivotībo fatyuubo.

26 Jilli moonīubo diibo Moocaani jisumihachuta iimihuseneque igaajasuqui. Jaabo Jesuco imiyaavogomoco agaayicicunofeenedi gaajasuubo jisumihachuta iimihuseneque.

27 ¿Jaamaño millī bu moficoro quehe quehe mehesicinījirahi? Tollī mihicahicano chahacuui. ¿Collih̄i jaano tollī icatino? Cha, tajiība onoonoco momooninotī icatino jilli Jesucristoco mimiyaavogonoti.

28 Jaamaño magaajahi miyaavogofeenedīro Moocaani mīnoco agaayicinoco. Jillī tajiība onoonoco momoonimañō icatino.

29 ¿Nacu Moocaani saatohoro judiomitahere? ¿Nacu bu tollīro judiomī iicatimotahe icatino? ¡Janabuu! Tollīro bu diitotahe.

30 Idiiboro Moocaani saafi-ro iicamaño miyaavogofeenedi gaayiciibo judiomico, bu judiomi iicatimoco icano.*

31 ¿Jilli miyaavogofañodi mataajahi, monoomaño jaanegui nacu Moise tajibaco imitino meneehi? ¡Cha, tolli icatino! Jilliro janaaniciivi tajiba miyaano iicanoco meneehi.

4

Abrahamti Magaajano.

1 Masi Abraham mihai judiomi eedebediti mehesamaaiqui. ¿Nacu jinejeque fine gaayiciubo?

2 Siinoco omoonunofeenedi Moocaani diiboco igaayiciuruva quehe quehe icaujiruubo. Jaaru-ubo Moocaani imefeenevi icatino.

3 ¿Naa milli noono Caatinihaamefaño? Abraham Moocaanico miyaavuguuhi. Jaamaño diiboco Moocaani gaayiciuhi, noonoro.

4 Jaanoti saatoho idudicamaaje jaadaco agaayicino ticovono diiboco aacino icatino. Jilli idudicamaajeque ajaaduno.

5 Jaanoti saatoho jinejeque moonitirumo Moocaanico miyaaveguehi. Jaabo Moocaani iimitirumoco agaayiciiboco miyaavogomo. Jaamoco Moocaani gaayicihi jilli ticovono diiboco imiyaavogomaño.

6 Tolliro bu David nuuhi: Imo imo icaabo saafico Moocaani agaayiciibo. Jaaruno iimihuseti agaayicino icatino.

7 Jilli David nuuhi:

* **3:30** Griego iijiri: miyaavogofeenedi gaayiciibo iimeehi nijeque iquiticinimoco, bu iquiticiniratimoco icano, noono.

Imicani icamo jaatyo diito imitico Moocaani ubuusumo; diito imitico esafototiibo ejeecivucuutino.

⁸ Imicani icaabo diibo imitico Moocaani ejeevesu-cuubo, nuubo.

⁹ ¿Nacu fine jino imo imo ica saatohoro imeehe nijeque iquiticinimedi? ¿Nacu bu fine tolliro iquiticiniratimedi? Miiro munuucuuhi, Abraham imiyaavuguumaño Moocaani diiboco agaayiciunoco.

¹⁰ Jaaboco, ¿cusumi gaayiciubo iimeeheque iquiticiunobuunati? ¿Nacu imegaviro? Toonobuunati icatino, imegaviro.

¹¹ Buunati Abraham meehe quiticico gaayiciuhi imiyaavuguunofenedi diiboco Moocaani agaayiciuno jibogobadi iicano. Jilliti Abraham paryicino imiyaavogomo caaniti icahi. Jaamo imeehe quiticiratirumoco Moocaani tolliro gaayicihi.

¹² Miyaano Abraham imeehe iquiticinimo caaniti icahi. Moheedeebe Abraham iquiticirautisumi imiyaavuguubadi, imiyaavogomo caani eneejiruno. Jaamaño diito caani icatiibo, iimeehequere iquiticiumaño.

Moocaani Unuunoco Magaayicihi Miyaavogofenedi.

¹³ Miiro Moocaani: Amiihaico jiiinijeque aciji, nuuhi Abrahamco, iyaachimahaico icano; atajiiibaco omooniumaño aciguutiibo. Jilli imiyaavuguumaño Moocaani diiboco agaayiciuboro: Jiiinijeque aciji, nuuhi.

14 Jaaneguiiha Moise tajibaco omoonimo idimoro Moocaani aaciguunoco igaayiciruva. Jaaneguiiha jahi miyaavogo miyaano icacuutih, tolliro bu Moocaani aaciguuno miyaano icacuutih jahi.

15 Miïro tajiba mihaico gaajasuhi Moocaani mohimitihalliti minoco idaasuno omoonijinoco. Jaanoti tajiba achahahigo magaatitih imitino mi-hicanoco.

16 Jaamaño miyaminaa imiyaavegueneguiiha Moocaani unuunoco aciguubo ticovono, paryicino Abraham iyaachimihaidi aivo miyaano iicaqui. Jino Moocaani aaciguuno idimoro Moise tajibaco omoonimedi icatino, tolliro buunaji Abraham imiyaavuguubadi paryi imiyaaveguemedi. Jaamaño diibo Abraham paryicino imiyaavogomo caaniti icahi

17 Moocaani imefeenevi, diiboco Abraham imiyaavuguubo imefeenevi. Jilli Moocaani Abrahamco Caatinihaamefaño nehi: Ico ficuuhi ajashutimo miyaminaa caaniti, nooboro. Jaabo Moocaani iguijevecuurumoco fiivoco acihi. Jaabadiro bu ifivejitirunehejeque fivusuubo.

18 Abrahamco Moocaani unuunoco aatyimeratirunoco eesiciniuboro miyaavuguubo. Imiyaavogoma iicaumaño ajashutimo miyaminaa caaniti icaabo. Moocaani diibo iseemema iicautiruuboco: Tonoodimeji diyaachimihai, unuunoco imiyaavuguumaño.

19 Jaasumi Abraham icauhi ciendino ficabavano ticovoocivi. Jaaruubo jeevesuutih imiyaavogoco, diibo mogai Sara icano aivo amiyatisi iicacumaño eseemevacuujitirunoco

20 guucibautiibo. Bu tolliro bañiguutiibo Moocaani unuunoco. Jilliro imiyaavuguboro esiciniubo. Jaaboro Moocaanico imuuboro

21 esiciniubo Moocaani imityari aaciguuno imiyacarujinoco iyaachimihaiditi.

22 Jilliti diibo imiyaavogoco agaajauboro Moocaani diiboco gaayiciuhi.

23 Tolli diibo miyaavogoco Moocaani gaayiciuhi, toono diibo Abrahamditiro caatinirautihi,

24 tolliro bu mihaidi caatiniumo. Mihai miyaavogoco tolliro Moocaani gaayicihi mihai Jesu Mohaivojiboco guijevafañoti ubuheetesuuboco mimiyaavogomaño.

25 Jaabo Jesu mohimitihallivi acicafutuuhi iguijevequi. Jaaruubo siino buheeteuhi diibofenedi mihaico Moocaani igaayiciqui.

5

Mohimitico Jesu Jaaducuuhi.

1 Jaamaño Moocaani mihaico momiyaavogofenedi mohimitico ubuusuuboro agaayicicuumo, sajeebi Moocaanima mihicacuui, Mohaivojibo Jesucristofenedi.

2 Diiboco mimiyaavogonofenedi Moocanivi mifitivehi, diibo imihuseque magaayiciqui. Jaanofenedi quehecuno mihicahi. Jaamoro imo imo mihicahi ufucu Moocaani imifaño mihicajinoco magaajamaño.

3 Toonotiro imo imo mihicatihi, tolliro bu idasuno mihicarunofenedi imo imo mihicahi, toono fanoovaaco majaabicinoco mihaico agaajasumaño.

4 Jaano majaabicinofeenedi Moocaani imefeenevi imino mihiinehi. Jaamo imino mihiinomaño mehesiciníhi Moocaani miihaico imino omoonijinoco.

5 Jaanoco mehesicinino miihaico jeevesutihi Moocaani mojeebínoco igaijiri gahafusucuuhi Igaijaco aacinofeenedi.

6 Miihairyo mofico mataajasujitirahi. Jaaneguiiha Cristo guijeveuhi paryícino imitiminaahallívi.

7 ¿Cajaani fine guijevejirahi sifi Moise tajíba onoobadi omooníbohallívi, nacahajiru? Jaarunaa fine tahi icaabo saafi iimihuseebhallívi iguijevejiruubo.

8 Jaanoti naha Moocaani miihaico agaijinoco ifusuuhi, mihiimifitirumohallívi Cristo iguijeveunofeenedi.

9 Jaamaño jisumi Cristo iguijeveunofeenedi miihaico Moocaani agaayícicuumaño, diibofeenedi mataajacuuhi idaasuno miihaico Moocaani omooníjirunoti.

10 Iticoni iminaati mihicaurumo Moocaanima sajeebii miminifutuuhi Illi mohallívi iguijeveunofeenedi. Jaamo sajeebii mihicacuumaño mag-aajahi mataajajinoco diibo ubuheeteubofeenedi.

11 Jaano toonoro icatino. Tolliro bu Moocaanifaño imo imo mihicahi Mohaivojiiibo Jesucristofeenedi. Miiro diibofeenedi Moocaanima sajeebii mihicacuuhi.

Adan, Cristo Icamísiditi Pablo Imaano.

12 Jaamaño saafi Adan onoobofeenedi ro jiiinjehallívi imiti jícafutuuhi. Jaano imitifeenedi, bu tolliro guijeve jícafutuuhi. Jaano guijeve

paryi miyaminaavi fatyuuhi famooro imitico eheetavumaño.

13 Tajiiiba chahaunaaca imegaviro imiti jiinjehallivi icacuuhi. Jaasumi tajiiiba achahau-maño imitico omoonuno gaajaveechurautihi.

14 Jaanoti tusumi Adan iicaudihiti Moise iicaunohachuta guijeve imityama icacuuhi imitico omoonumohallivi. Moocaani tajiiibaco Adan ijiihivuutimaño imitico omoonubadi diito miyaminaa imiti icatiji. Jaabo Adan jaadi Cristo asaaujiibo jiiibogobadi iicaubo.

15 Jaaruno Adan imiti oovicicafotono ifototiji miihaico Moocaani aacinovi. Miiro saafi Adan imitifeenedi famooro guijeveuhi. Jaanoti Moocaani miihaico ticovono taajasuco acihi, saafiuro Jesucristofeenedi. Jino aivo allinoocivi guiraahi, ajashutimoco imino omoonijino.

16 Saafi imitiro ifototiji Moocaani miihaico taajasuco aacinovi. Saafiuro imitico omoonuno famoohalliviro javuvehi. Jaabadiro bu miyaminaa sihidi imitico moonirumoco Moocaani ticovono taajasuco acihi.

17 Miiro saafi imitifeenediro guijeve mityatehi famoohalliviro. Jaano janaanici imi ticovono Moocaani agaayicimo mityano icaji bohofifaño saafiuro Jesucristofeenedi.

18 Jaamaño saafiuro Adan imitifeenedi famooro idaasufaño icahi. Jaanoti Jesucristofeenedi famoocoro Moocaani agaayiciboro bohofico acihi, diiboro Cristo omoonuno Moocaanidi iimiumaño.

19 Miiro saafi guubutiifeenedi ajashutimohallivi imiti javuvuuhi. Jaanoti bu saafi guubufeenedi

ajashutimoco Moocaani gaayiciji.

²⁰ Jaamaño tajiiba saauhi imitico omoonino ihatyimecafetequi. Imiti ajashutirunaaca, Moocaani mihaico agaijino aivo allinoocivi.

²¹ Jaabadi imiti imityari guijeveque isivaubadiro bu Moocaani imi iiji mitya iguiraaono mihaico diibovi ifitivusuqui. Jaano mihaico ifinijitino fiivoco ihaciqui Mohaivojibo Jesucristofeenedi.

6

Mohimiti Ifico Mifnisucuuhi, Cristodiro Mihicacuhi.

¹ ¿Jaanoco milli meneeki? ¿Imitico moonimoro mihicaji toonoti mihaima Moocaani gaiji iguiratequi?

² ¡Tolli icatino! Mihaia mohimiti ifico miguijenicuumo, ¿milli bu jaamo imitifano icamoro mihicajirahi?

³ ¿Nacu amihai magaajatihini niti Cristo Jesujaago mihaico iminiiyuno eneejirunoco? Jaabadiro diibo guijevafaño mihaico iminiiyuno eneejiruno.

⁴ Jaamaño nitisumi Cristoma sano miguijevemere micicafotonobadi jeevahi. Jilli mohimiti ifico mejeevesucuunoco, eneejiruno. Bu tolliro mubuheetemere bohono ifiima miicano siino imitico momoonijitino eneejiruno oono Cristo Caani mitya imiri guijevafañoti ubuheeteubadi.

⁵ Cristofaño mihicacuhi. Jaanegui mihicacujitihini mohimiti ifi onoobadi. Jaanoti bohono ifi onoobadiro mihicacuhi, oono Cristo iguijeveunoti ubuheeteubadi.

⁶ Miihai imino magaajacuuhi iticoni mihicauno ifi Cristoma etetecafutucunoco, miihai ifi iimitinoco imeguehicano ifinicuuqui. Jaamoro siino imiti jiovoto icacuutimo miicaqui, miino aivojibo atajibanoco momooninibadi moonicuutimo miicaqui.

⁷ Miuro iguijevecuumo imiti mityati sihigovi icacuuhi.

⁸ Miihai mohimiti ifico mejeevesusumi Cristoma sano miguijevecuumobadi jeevahi. Jaanoti mehesicinihi diiboma sano mihicajinoco.

⁹ Jaamaño magaajahi safooro Cristo guijevefañoti ubuheeteubo siino uchuumucuujitinoco. Guijeve diibohallivi janaanici imityama chahacuuhi.

¹⁰ Miuro Cristo sano paryicino imitihallivi safooro guijevecuuhi. Jaabo ubuheeteubo Moocanidiro icacuuhi.

¹¹ Jaabadiro bu amiihai imitico momoonicudino. Jaarumo Moocaani iimogobadiro mihicaji Cristo Jesufaño mihicamaño.

¹² Jaaneguiiha amiihai ifi iguijeveji ifihallivi imitico mimityacarusucudino, amiihai ifi iimoyicinehejeque momooninofañodi.

¹³ Amiihai ifico imitiguiinovi mificuudino. Jilliro Moocanijaagoviro miminifoto iguijevecuumo siino ubuheeteme iicanicibadi. Amiihai ifico Moocanidi mificu iiminocoro momooniqui.

¹⁴ Miuro imiti amiihahallivi mityacuujitihini. Amiihai tajibaguiino mihicacuutihini Moocaani gajifaño mihicacuumaño.

Jeecivominaavi Oovicino.

15 ¿Jaaneguiiha mĩlli meneeji? ¿Imitico momooniji tajĩbaguiino icatimo Moocaani imihusefañoro mihicacumaño? ¡Cha, tolli meneejitirahi!

16 Amĩhairyo imino magaajacuui sifiguiino jĩjovonoti miminifutusumi diibo atajĩbanocoro: Jii, meneehi. Jaabadi mihicatahi ifinjitino guijeveque aacĩnoguiino. Jaanoti Moocaani atajĩbanoco: Jii, monoohachijĩ iticovono ifima mihicaji.

17 Jaamaño uujoho Moocaanico imehi; iticoni amĩhai imiti jĩjovoto mihicaurumo, amĩhai jeebĩfañodi magaayĩcicuui toono jĩbogojaagovi miminifutucumaño.

18 Imititi mataajacuumo imino jeevovomĩnaatiro mihicacuui.

19 Miyamĩnaa ihiimaanĩcibadi iimaahi amĩhai jeebĩtiro magaajajitirahi jinooco. Jaabadi amĩhai iticoni amĩhai ifinoco, fanoova ĩdicunoono iimitinoco icano momoonĩqui mificuubadiro, bu jisumi amĩhai ifinoco mificu iticovono ifi eetavoguiiharo ijeevadi Moocaanidiro iicaqui.

20 Amĩhai imiti jĩjovototi mihicausumi iticovono ifi ica eetaveguiiha mihicautĩhi.

21 ¿Jinejeque nacu mihicĩuhi tonehejeti toono amĩhai jisumi munucufegueneti? Mĩro toono guijevejaagoviro mĩnoco asatyono.

22 Jaanoti jisumi imiti mĩnoco ijĩjuvusunoti mataajacuumo Moocaaniguiiharo mihicacuui. Jino naha idĩnocoro amĩhaidi iimino. Mĩro amĩhaico Moocaaniguiiharo ficuuno. Jaanoro ifinjitino fiivojaago satyono.

23 Mĩro imiti jaada ifinjitino guijeve. Jaanoti Moocaani aacĩno ifinjitino fiivo Cristo Jesu Mo-

haivoj#bofeenedi.

7

Taabavavi Oovicino.

¹ Tañahabomi, ami#hai taj#baco magaaJacuumo, magaaJahi taj#ba mityaguiino mihicafinoco mochoomot#nohachuta. Jaanoti miguijevenebuunati tooji#ije taj#bati mataaJacuumo.

² Mi#ro gaigo atajevacuugo aij#ivi gataacinihi taj#ba onoobadi aij#i iguijevet#nohachuta. Jaanoti aij#i iguijevecuudi toono taj#ba, diigoco diibovi agataacini#suhicanoti taajaCuugo.

³ Jill#i icamaño aij#i icanaaca sifima iicago ajeva imitico eetavehi. Jaanoti aij#i iguijevecuudi ticovono minifutucuugo. Jaadi #ivi sifico atajevaruno, toono ajeva icatino.

⁴ Jaabadiro bu ami#hai tañahabomi, jisumi Cristotaro mihicacuuhi, uchuumucuumo taj#baguiino iicacuut#badi mihicacumaño, Cristojaagoviro minifutucuuhi. Jaamo jisumi Cristo guijevefañoti ubuheeteubotaro mihicacuuhi Moocaanidiro imino momoonimoro mihicacuqui.

⁵ Jaanoti mi#hai moheedehifi iimogobadi momoonihicausumi taj#ba nuuhi: Momoonidino, unuurunoco janaaniviro momoonihicauhi. Jaano mi#haico guijevefaño satyuuhi.

⁶ Jaarumo jisumi uchuumucuumo taj#ba mityaguiino iicacuut#badi, mihicacuuhi. Jaamaño toonoti mataaJacumaño Moocaanicro mejeecivucuui bohofiri Moocaani Gaijafeenedi eedeetaj#ba acaatinicin#inofañodi mihicacuutimo.

Imiti M#no Ififaño Iicano.

7 ¿Jaanoco, milli meneeji? ¿Taj#ba nacu imit#hi? ¡Toll# icatino! Uujoho imitico gaajajitirahi taj#ba: Imiti, inoot#ruva. Mi#ro uujoho gaajajitirahi sitaanoco mihimogono imiti iicanoco, taj#ba: Sitaanoco diimeguejirahana, inoot#ruva.

8 Toonofeened# imitico gaajacuruubo mejeevesutano janaan#ci imeguehicauhi imitinocoro. Jaanot# taj#ba achahahigo gaajaratino imitino mihicaruno.

9 Safoono uujoho taj#baco agaajautisumi imono icaurahi. Jaanot# taj#ba agasecuud# uco imitico esaayuvauhi. Jaanot# uujoho gaajacuuhi iguijeveujinoco.

10 Jilli moon#uno taj#ba fiivoco aac#vauruno. Jaaruno aac#tinoro jill#ro uco ifinijitino guijevefa#o ficuui.

11 Taj#baco imino omoon#bora ifinijitino fiivoma fine iicaji, nuurunaaca tahimitico gaajasuno. Jaaneri c#jigaifa#o efeejinoco gaajacuuhi. Jilli tahimiti toono taj#bafeneed# uco ba#uui.

12 Jaaruno toono Moise ataj#bauno imitino icatino. Jill#ro aivo imino pary# Moocaani unuuno imino ticovono.

13 ¿Jaaneguiiha nacu fine jino imi taj#ba uco guijenuhi? ¡Cha, toll# icatino! Imiti uco guijenuhi. Jaanot# taj#bafeneed# magaajahi toono imiti aivo iimitinoco.

14 Magaajacuuhi taj#ba Moocaani Gaijati asaanoco. Jaanot# tafi jilli ticovo miyam#naa ifi imiti j#jovonot# iicano.

15 Uujoho gaajat#hi millitihacho fine toll# iicanoco. Iimogonoco omoon#bora, iimogotinocoro ij#hegueneque moon#hicaui.

16 Uujoho: Imitino, onoobadi bu taj#ba: Imitino, onoomaño taj#ba miyaano.

17 Jaamaño uujoho toono omooninoco imogotirahi. Jaarunaa imiti tafaño iicano moonisuhicahi.

18 Uuro gaajahi tafifaño iimino aivo achahanoco. Iiminocoro omooninoco imogorahi. Jaaruubo moonihicatihi.

19 Iiminoco iimugurunoco moonihicatihi, iimitinoco iimogotirunocoro moonihicahi.

20 Jaabo iimogotinocoro omoonibo, uujoho moonihicatihi imiti tafifaño iicano moonisuhicahi.

21 Jaamaño jilli uudi icahicano; iiminoco omoonijirusumi iimitinocoro moonihicahi tafifaño sano imitiro iicamaño.

22 Tajeeb#fañodi Moocaani taj#baco imogorahi.

23 Jaarunaaca tafifaño iicano tajeeb#fañodi iimugurunoco tih#suhicahi; imiti tafico isisinoro ataj#bacumaño.

24-25 M#iro tajeeb# taj#bahicahi Moocaani onoobadi mooniqui. Jaarunaaca tafi uco imitijaagoviro satyehicahi. Idaasucaniji fine uujoho. ¿M#joho fine uco taajasuji jino ifn#jitino gujivefaño asatyono ifiti? Idi#boro Moocaani uco taajasujirahi, Mohaivoj#bo Jesucristofeedi. Jaamaño ¡Moocaanicoro mihimehi!

8

Moocaani Gaijafañodi Iicano Ifi.

1 Jaanoti jisumi Cristo Jesufañodi iicacuumo idaasuno mooniracuujitihi.

2 Miiro Moocaani Gaija fiivoco Cristo Jesufeenedi aaciibo tajiiba uco taajasuhi imiti jivooboti, ifinijitino guijeve mityati icano.

3 Miiro Moise tajiibafeenedi mihañooba taajajitirahi. Tajiibaco saatohoba miyaminaa imino moonjitirahi iniinovamaño. Jaanoti naha Moocaani idibocoro Illico galluahi miyaminaafi ifiiti iminiyuuboro. Jaabo iguijeveunofeenedi imitico guinonubo, mihaico imiti guinoncuutino iicaqui.

4 Jilli moonubo Moise tajiiba onoobadi meheetavehicautineguiiha, jilliro tajiiba onoobadi imino miicaqui. Miiro mofi onoobadi mihicacuutahi, Moocaani Gaija onoobadiro mihicacuui.

5 Miiro ifi onoobadiro iicamo ifi ononehejequere moonifihi. Jaanoti Moocaani Gaija onoobadi iicamo toonojaagoviro ijeebi icahi.

6 Mofi onoonocoro momoonino guijevejaagoviro minoco satyehi. Jaanoti Moocaani Gaija onoonoco momoonino minoco satyehi sajeebi, bu fiivo icanojaago.

7 Jaanoti ifi onoonocoro omoonhicamo Moocaaniminaati icahi. Jaamo iimogotimo, bu imityama chahamo diibo tajiibaco omoonjirumo.

8 Jaamaño ifi onoobadiro iicahicamo Moocaanico imo imo moonitahi.

9 Jaanoti amhai, amhai ifiguiiharo mihicatahi, Moocaani Gaijadiro mihicahi diibo Gaija amhaifaño iicacumaño. Jaamaño Cristo Gaijama iicatimo Cristota icatimo.

10 Jaanoti Cristo amhaifaño iicahachiji amhai ifi imitiri guijeveji. Jaarunaaca amhai jeebi buheehi, Moocaani agaayicumaño.

11 Cristoco guivefañoti ubuheetesuubo Gaija amiihaifaño iicahachijji, diiboro Moocaani amiihai ifi echeemejirunoco bohofiti acijjiibo diibo Moocaani Gaija amiihaifaño iicanofeenedi.

12 Jaamaño tañahabomi, miihai Moocaanigui-iharo mihicacuuhi.

13 Jaanoti amiihai, amiihai ifi onoobadiro mihicahachijji miguijeveji. Jaanoti Moocaani Gaijafeneedi amiihai ifi imitinoco atajjibahicanoco mejeevesuhachijji mihicaji.

14 Paryi famooro Moocaani Gaija onoobadi iicamo Moocaani seemeti icahi.

15 Miiro amiihai miiinoco ijjuvusuno gaijaco magaayicihinihi, siino toonofañodi miñihicuguequi icatino, miiinoco Moocaani seemeti eheetavono Gaijaco magaayicihuhi. Jaamo Togaijafeneedi Moocaanico meneehi: Iijoho Guihirubi, monoonicahi.

16 Jaabo diiboro Moocaani Gaija jibeguehi mojeebiiñaño miihai Moocaani seme mihicanoco.

17 Jaamo miihai diibo seme mihicamaño magaayiciji Moocaani aacigonoco. Jaamo toonoco magaayiciji sano Cristoma. Jisumi diibo idaasuno iicaubadi mihicamo tolliro ufucu diiboma ihaivojifaño sano imo imo mihicaji.

18 Jisumi idaasuno mihicaruno sihidi jeevatihi ñfototino aivo ufucu imino mihicajinovi.

19 Paryi fanoova Moocaani ifiivusuudino, Moocaani seme ihifusucafetejifucuco ihatyimequi sihidi iimogonoro teemehicahi miyaminaa icatiruneheje.

20 Jaaruno paryi fanoovaaco Moocaani ifiivusu-uruno Adan imitinoco omooniusumi Moocaani

afaijacuuno imicuutih. Jaarunofaño esicinino,

²¹ toonoco unucusuhicanoti, ifnisuhicanoti icanu ufucu ataajasucafetejinoco. Jaano Moocaani seeme ufucu imino ataajasucafotonofeenedi, bu tolliro fanoova taajasucafetejino.

²² Magaajacuuhi paryi fanoovaaco Moocaani eheetavuuno jisumihachuta, acanifehicanoco gaigo iseemevaqui aivogo acanifonicibadi.

²³ Jaano idinoro toono idaasuno icatih. Tolliro bu mihai, ufucu sinehejeque sihidi magaayiciji. Jaanoti jisumi Moocaani Gaijamaryehiica mihicahi. Mojeebifañodi mahaivovomoro meteemehi Moocaani ufucu iseemeti mihaico agaayicijifucuco. Jaaneri mofi ataajacafetejinoco.

²⁴ Miuro Moocaani Jesufeneedi mataajaji, eneehicanoco mehesicinihicanofeenedi mataajahinicuuhi. Jaanoti mahatymecuunoco mehesicinino toono esicini icatino. ¿Mahatymecuunoco collih bu mehesicinijirahi?

²⁵ Jaanoti mahatymetinoco mehesicinimo tolli icarunofaño majaabicimoro meteemehi.

²⁶ Jaamaño Moocaani Gaija mihaico miniinovarumoco amusuhicahi, Moocaanima imino mihiimaanoco magaajatimaño. Jaabo Moocaani Gaija mohallivi dilluhicahi Moocaanico siijiri magajatirujiri.

²⁷ Jaabo Moocaani famoo jeebinofañoooco agaajaabo gaajahi milli Igaija eneejirunoco. Jaabo Igaija diiboco ijeeb# onoobadi dilluhicahi diibota iicamohallivi.

Fanoohallivi Mimityano.

28 Magaajacuuhi Moocaani diiboco agaijɪmedi fanoovaaco imino omooninoco, jaamo diitoco cuuhuvaubo ijeebɪ onoobadi.

29 Siicijetiro Moocaani agaajacuumoco imegaviro ijeevadi dugaacucuubo, Illibadiro iicaqui. Jaamo ajashutimofeeneti, Illi diito amiyaaboti iicaqui.

30 Jaamoco Moocaani siicijetiro udugaacuumoco bu tolliro coovaubo. Jaamo ocoovau-moco gaayiciubo. Jaamo agaayiciumoco, bu tolliro ihaivojico aciubo.

31 ¿Jaanoco bu milli meneejirahi? Moocaani bu mojaagodi iicacuunofaño, mominaa mihaico guinonijitirahi.

32 Miho Moocaani Illi icaruuboco mihaiditi gaijitiibo paryi mohallivi aciubo iguijevequi. ¿Milli bu jaabo mihaico sano Illima fanoovaaco acitiibo icajirahi?

33 ¿Mijoho bu Moocaani ananicuumoco: Iimiti, neejirahi? Idiiboro Moocaani agaayiciibo iimimo unuucuumoco.

34 ¿Mijoho bu jaamoco iimiti neejirahi? Idiiboro Cristo mohallivi iguijeveubo ubuheeteubo. Jaabo Moocaani miyanaagonovi jisumi iicaabo mohallivi Moocaanima ihiimaaqui.

35 ¿Mijoho nacu mihaico Cristo gaijiti dugaacujirahi? ¿Nacu fine idaasuno minoco omoonineheje? ¿Nacu fine minoco itihisuhicaneheje? ¿Nacu fine Moocaani iijihalliti minoco ijiheveneheje? ¿Nacu fine ajeba? ¿Nacu fine gaachehuti mucuujivaachuneheje? ¿Nacu fine mutujaavoneheje? ¿Nacu fine guijeve? Cha, chahano.

36 Caatinihaamefaño onoobadi mihicahi. Jilli Caatinihaamefaño noono: Moocaanihalliti mihaico fahijivaro guijeniguhicamo. Ovejamico iguijeniqui asatyonibadi mihaico moonhicamo, noonoro.

37 Jaarunehejefañoti mityano mihicahi, jaadi Jesu mihaico agaijubofenedi.

38 Jaamaño uujoho gaajahi chahano jineje mihaico Moocaani agaijnoti udugaacujiruno gujive icaruno, bu fiivo icaruno, bu Moocaani toomominaa icarumo, mityano icaruno, bu iimitno gaijano icaruno, jisumi icaneheje, bu ufucu iicajineheje icaruno,

39 bu caamo iicaruneheje, jiinije dojbavi iicaruneheje icaruno, chahano aivo sanooba Moocaani ifivusuuno mihaico udugaacujiruno Moocaani Cristo Jesu Mohaivojubofenedi mihaico agaijinoco ifusuunoti.

9

Moocaani Israel Cuumico Iciumo.

¹ Miyaanoco neehi, Cristoco imiyaavugucumaño bañitih. Mihiro tahesamaajeque Moocaani Gaija iticuvusuubo uco jibeguehi miyaano iicanoco.

² Aivo idaasuno icahi tajeebifaño fahijivaro idaasuno aivo icahicahi.

³ Jaaneguiha uuro taacuumiotohallivi Cristoti sihigovi, bu Moocaani imucugaiguino icajirahi toono tolli icano tayotoco itaajasujiruva.

⁴ Mihiro diito Israel iyaachimihai. Jaamoco Moocaani iseemeti agaayicuumo. Mihiro

diitofeenevî Moocaani icauhi ihaivojî ifima. Jaaboro diitoco unuunoco aciubo, Moise tajîbaco, Moocaanico ijafaño iimejinehejeque, imino moonîji unuunehejeque icano aciubo.

⁵ Jaamo motadimîhai iyaachimîhai diito iicamofañotî Cristo imiyamînaafivuuboro saauhi. Jaabo Moocaani fanoohallidî iicaabo. Jaaboco fahîijîvaro mihimo. Fine.

⁶ Jaabo Moocaani iijî imiyaavotîno icatîno. Paryî Israel cuumifaño ifiivurumo miya israelmîbadî icatîhi.

⁷ Jaabadiro Abraham seeme paryî imiya seeme icautîhi. Mîiro Moocaani diiboco nuuhi: Isaacfeenediro diiyaachimîhaima diicaji, nuubo.

⁸ Jillîti magaajahi tuucuumitî ifiivomo paryî Moocaani seeme iicatînoco. Jillî idîmoro Moocaani unuubotî ifiivomo Abrahamtî imiya iyaachimîhai iicamo.

⁹ Mîiro jino Abrahamco Moocaani unuuno: Ico unuufucu gaseji. Jaasumi diitaaba Sara gaifîico seemevaji, nuubo.

¹⁰ Jaano toonoro icatîno, Rebeca achimîsiu saafi seemenetîsiruu moheedeebe Isaac seemenetîsi.

¹¹⁻¹³ Jaamîsi fiivuutînaaca bu iimino, iimitînoco icano moonîutîmîsihaaca Moocaani Rebecaco nuuhi: Diitîsitî ihamiyaabo iguihooboco jeeçiveji, nooboro. Jaano jino bu tollîro Caatînihaamefaño onoobadiro neehi: Jacobco gaijîhi. Jaanotî Esauco jîheguehi, nooboro. Jillîti magaajahi Moocaani miyamînaaco omoonîronehejeque jeeçivotîbora iimogobadî iicînoco.

¹⁴ ¿Jaanoco bu millî: Moocaani imitîhi, meneejîrahi? ¿Tollî icatîno!

15 Miiro Moiseque nuubo: Iimogomoco gaiiji bu diitocoro #daasugueji, nooboro.

16 Jaamaño miyaminaa mihimogonoti, bu toonegui mesefaquimaaiñoti icatino. Jilli Moocaani #daasugomaño.

17 Miiro Caatinihaamefaño Moocaani Faraoco nuuhi: Ico aivojiboti ficuuhi, tamityaco #vi #fusiqui. Jaanofañodi tamomoco gaajasuqui fanoojiinjeri, nooboro.

18 Jaamaño iimogomoco idaasugoobo. Jaabadiro bu saatoho jeebico Moocaani iimogobadi kuhufutusuubo.

19 Jaano bu tolli icanaaca, ¿milliti jaabo Moocaani miyaminaa imitico neejirahi? ¿Nacu m#joho diibo onoonoco: Chahano, neejirahi? Jilli fine uco saatoho noonichi.

20 ¿Nacu m#joho #joho, Moocaanima denaauqui? ¿Nacu nifaquihillu tohilluco eheetavooboco: ¿Collihi uco jilli deetavehi? neejirahi?

21 Miiro guirihilluno nicuminaafi sabaatiro si-ibadije iimogobadi eetavejirahi; sabaatiro eetavejiruubo sahilluco iimihilluco, bu tobatiro sihilluco eetavejiruubo oovosi#tihillu fanoova eetavogui-
iha.

22 ¿Jaanoco bu milli Moocaaniditi meneejirahi? Jaabo imitino iicachicamo ufucu ifinisujimoco #daasuno moonjiruubo. Jaaruubo jaabichicahi imityaco igaaasuqui.

23 Jilli moon#bo ihaivoji sihidi ejeevanoco igaa-
jasuqui. Miiro m#haico #daasugoboro s#cijetiro ificucuumo ihaivojifaño miicaqui.

24 Miiro mihaico Moocaani judiomifañoti icihii, bu tolliro saato hoco judiomii iicatimofañoti icii bo icano.

25 Oseas onoobo aamefaño jilli caatinicinino:

Ufucu: Taacuumi, Moocaani neeji diibo cuumi iicautirucuumijeque. Jaacuumijequere agaijutirucuumijeque: Amihaico gaijiihi, neejiibo.

26 Amiihai taacuumi mihicatihii, unuurumañoviro mihicarumoco: Moocaani uujoho iicaabo seeme, monoocafeteji, noono.

27 Jaanoti Isaia israelmiditii nuuhi: Israel iyaachimihai ajashutino muuaijinio jiiingaiyihaidimo icarumoti miidimoro taajasucafeteji.

28 Miiro Aivojii bo jiiinjehallivi paryi unuunoco goovano moonijiibo, nooboro.

29 Miiro iticoni tolliro diiboro bu Isaia nuuhi: Niqueje Aivojii bo sihidi ejeevaabo mihaico ihatyucaruu tiruva, Sodoma, Gomorra icano iicaubadi mihicajirahi, nooboro.

Miyaavogofenedi Imino Omoonino.

30 ¿Milli bu jaanoco meneejirahi? Judiomii iicatimo tajjibafeenedi Moocaani diitoco igaayiciqui guinotirumo gaayicicafetehi miyaavogofenedi.

31 Jaanoti israelmi moonihicauhi diitoco Moocaanivi ifutusujiruno tajjibaco. Jaarumo toonovi ifutuutihii.

32 ¿Jaamo milliti ifutuutimo? Eti bu diitoco agaayicisuu jiruno miyaavogogaagovi ijeebii iicautimaño jilli iinoro omooninojaagoviro

ijeeb#no iicaumaño. Jaamaño nanigaiva guisibav# ananigaivaumoro #futucuutimo,

³³ Caatinihaamefaño onoobadi:

Uujoho Sion cuumiv# ficuuhi saafiico nanigaiva guisibati, aacoto guisibati icano. Jaaboco imiyaavogomo jeevevetimo taajajimo Moocaaniv# ifeteji, noono.

10

¹ Tañahabomi, imeguehicahi israelmi atajanoco. Jaamaño uujoho Moocanima diitohalliv# iimaahicahi.

² Uujoho neehi diito Moocanijaagodi aivo iicanoco. Jaarumo imino moonitih# agaajatimaño.

³ M#ro gaajatimehiica milliti miyaminaafico Moocaani agaayicinoco, jilli iinoro: Jilliti magaayic#cafeteji, onoomaño tolli moonimo. Moocaani miyaano toonofañodi agaayic#jirunoco imiyaavogotimoro.

⁴ M#ro Moise taji#baco saafiuro Cristo imino mooniuh#i. Jaaboco imiyaavogomocoro Moocaani gaayic#ihi.

⁵ Jaanoti taji#bafeenedi Moocaani agaayicinoco iimogomoco Moise jilli caatin#iuh#i: Taji#baco aivo imino omoon#bo toonofañodi taajajirahi, nooboro.

⁶ Jaanoti miyaavogofañodi Moocaani agaayicinoti jilli noono: Cristo #iti tehesino iicaaboco deesamaaiboro dijeeb#fañodi needino: ¿M#joho caamo niquejefaño feeji Cristoco iniitusuqui? nooboro.

⁷ Bu ¿m#joho jiin#je doj#bav# feejirahi Cristoco guijevafañoti siino is#vaqui? Jilli m#needino.

8 ¿Jaabo fine jinejeque neehi? Jilli du Caatinihaamefaño neehi: Uujoho Moocaani taajasu iimaa iti fiiticuuhi diijifañoti, bu dijeebifañoti icano, nooboro. Jino iimaa miyaavogojibogoco mihai mijibogono.

9 Jaamaño Jesu Aivojibo iicanoco diijiri idibogooboro diiboco Moocaani guijevafañoti ubuheetesuunoco dijeebifañodi imiyaavogohachijiji taajaji.

10 Miïro mojeebifañodi mimiyaavogomaño minoco Moocaani gaayichi. Jaabadiro bu moojiri monootahi Jesucristo miyaabo iicanoco mataajaqui.

11 Miïro Caatinihaamefaño noono: Diiboco imiyaavogomo jeevevejitihi, noono.

12 Judiomi icarumo bu saatohobadiro jeevahi. Jaabadiro bu Aivojibo Jesucristo famoo Aivojiboro. Jaaboco ejeecivomoco guiraano imino moonibo.

13 Jilli Caatinihaamefaño noono: Paryi famooro diiboco ejeecivomo taajaji, noono.

14 Jaaboco bu ¿milli jeecevejirumo imiyaavogotiboco? ¿Milli jaaboco miyaaveguejirumo diiboti jibogonoco agaajatiboco? ¿Milli jaanoco gaajajimo mijoho diitoco jibogotinoco?

15 ¿Milli jaanoco jibeguejirumo, mijoho diitoco: Mijibogoto, noomoro agalluutinoco? Caatinihaamefaño jilli noono: Ovosicani sajeebico aacino jibogoma asaamo, bu iimino jibogoco isivamo icano agasesumi, noono.

16 Jaaruno toono taajasubogoco famoovaro miyaaveguehichitihi. Jaamaño Isaia jilli

nuuhi: Aivoj#bo, chahamo aivo mojj#bogoco imiyaavogomo, nuubo.

17 Jilli iicamaño muguubunofañodi miyaavogo saahi. Jaano toono muguubuno Cristo j#bogo.

18 Jaanoco uujoho dilluhi: ¿Nacu fine guubuutimo tobogoco? Cha, imino du guubucuurumo. M#ro toonoti Caatinihaame jilli neehi:

Diito ij#bogono fanoojiinijeri guubuvusurahi, diito iimaa jiinijejinibacivi ifutucuurahi, noono.

19 Jaarunaaca siino bu dilluhi: ¿Nacu fine Israel cuumiminaa jaanoco gaajatih? Cha, Moise unuunoti diito gaajacuurumo. Jaabo Moise jilli nuuhi:

Moocaani neehi: Uujoho am#haico cigueguesuji siicuumi taacuumi icaticuumihalliti. Bu tolliro am#haico sifiratusuji igaajati munuurucuumiditi, nooboro.

20 Jaabadiro bu Isaia guucibat#bo nuuhi:

Jilli Moocaani neehi: Uco iguiinuutirumo, jisumi uco iguiinomoro atyimehi, uuti idillutirumo, jisumi idillumovi jafevehi, nooboro.

21 Jaanoti israelm#diti Isaia ihiimaaubo nuuhi: Fahij#varo coovaaboro icahicahi uguubutino, iicaj#suno miyaminaaco, Moocaani noobo, nooboro.

11

Israelmiti Ataajacuumo.

1 Jaanegui jisumi dilluhi: ¿Nacu fine Moocaani icuumi Israel cuumico jeevesucuuhi? ¡Tolli icatino! M#ro uujoho Pablo israelmi#oobo,

Abraham iyaachimioobo, Benjamimio cuumioobo.

² Siicijetiro Moocaani israelmi ita iicanoco gaajacuhi. Jaamaño jisumi diitoco jeevesutiibo. ¿Nacu amiñhai magaaajatihi Moocaani iimaaminaafi Eliaditi ijibogohaame Caatinihaamefaño jilli onoonoco? Diibo Elia Moocaanima ihiimaanofañodi israelmi imitico nuubo:

³ Aivojibo, dihiimaaminaaco guijenicuumo, bu jaabadiro dijeecivomañehejeque finisucuumo. Jaanoti uujoho saafiro atyuuvooboco guijenigomo, nooboro.

⁴ Jaanegui Moocaani diiboco iimusuuhi: Cha, ñro diicatíhi. Ajashutimo siete mildimoco uu-joho ijeevadi dugaacuhi Baal onoo bo jihovo caani jinitaguiino ememuñvotimoco, nooboro.

⁵ Jaabadiro bu jisumi mñdimoco Moocaani ñdaasugoboro gaayíchi.

⁶ Jaano Moocaani ñdaasugomaño agaayícino. Jaaneguiha mñhai imino momoonimaño mñhaico agaayícino icatino. Jaanoti mñhaico mohimihuseti igaayíciruva, toono Moocaani ñdaasugono icajitirahi.

⁷ ¿Nacu milli? Mñro israelmi iguiinuurunovi ñfutuutihi. Jaanoti sanoodimoco Moocaani ñciumo toonovi ifutuuhi. Jaanoti sanoodimo ijeebñno ucuhufomoco nuubo: Jilli mihimogobadi mihica, nooboro.

⁸ Jilli Caatinihaamefaño onoobadi:

Moocaani diito jeebñnoco cuhufutusuhi
 ihaallñnoco jabacaruubo atyimetimobadi
 iicaqui, inohojñnoco jabacaruubo

guubutimobadi iicaqui. Jaamaño
jisumihachuta tolli iicamoro Moocaani
jibogoco gaajatimo, noonoro.

⁹ Jaabadiro bu David nuuhi:

Jaafa diito jibaimono jegañibadi,
sinicuuhunobadi icano minifeteji toonoti
ananigaivamoco idaasuno imooniqui.

¹⁰ Jaafa ihaallino ajabayitobadi Moocaani
iimaanoco gaajatimo iicaqui, tolliro bu iyoobaiño
diitoco iimitibociri ijebeiivequi ufucuro
gañiivucuutimo iicaqui, nooboro.

Judiomí Iicatímo Atajano.

¹¹ Jaaneguiha dilluui: ¿Nacu fine
judiomí ananigaivaumoco Moocaani siino
gaayicicuujitíhi? ¡Cha, tolli icatíno! Diito tolli
guubutímo iicamaño judiomí iicatímo itaajaqui
diitofeenedi Israel cuumimínaa eesafotomoro
diito icabadi iicaqui.

¹² Jaanegui judiomí imitíno iicauno
jiinjemínaadi imino minifutuui, bu diito
Moocaani iimugunoti aacutuuno judiomí
iicatímedi aivo imino iminifutuuno. Imi fine
janaanicí imijino paryí judiomí siino iimitoodi.

¹³ Jaanegui amíhai judiomí mihicatímoco
neehi, judiomí iicatímojaago Moocaani uco
agallumaño: Uuro tadyudícamaajeque
cahacisui.

¹⁴ Jaaneguiha imeguehi saatohe tayototi
amíhaibadi iicanoco imogomoro atajanoco.

¹⁵ Diitoco Moocaani ejeevesuunofeenedi
jiinjemínaaco sajeebí Moocaanima iminiyuuno.
Jaanegui fine imi diitoco Moocaani siino

agaayıcıdı gujivefañoti siino ubuheetemebadi icajimo.

16 Moocaani judiomi eedeetemihaco #cuneguiha, jisu bu paryi judiomi #cicafotomomano. Miıro iticoni meheetavohica maahu Moocaani jeecivoguiha iimibadiro bu iisihi faasihiro Moocaanidi imihi. Jaabadiro bu imohohife Moocaanidi iimibadiro bu ihaafenema imihi.

17 Jaabadi judiomiı saato ho miya olivohohaafeneque iquitinıicibadi quitıcafutuuhi. Jaanobuuna #joho siicumioobo jihoro olivohohaafe diicaruubo toho aafeneque iquitıunobuuna camayaacucafetehi. Jaabo tohifefañodi idiicamaño tohoti diicahi. Toono jilli eneejiruno: Moocaani judiomico uufocovi ificuuboro judiomi iicatımoco igaayıcıqui, onono.

18 Jaarunaa: Toohohaafe imiyahaafe janaanııvı sihidı sihidı jeevahi, needino. Jaanoti tollı onohachııjı imino deesıcinı, disefari tohife icatıhi, #joho tohife sefari diicahi.

19 Jaanoco fine: Jıhi, neejirahi: Jaarunaa ihaafene quitıcafutuuhi iibuuna uujoho tohovi camayaacucafetequi, nooboro.

20 Jıhi; miıro toohaafeje quitıcafutuuhi imiyaavuguutımaño. Jaanoti #joho tohoti diicahi imiyaavogomaño. Jaaruubo difıico: Uujoho aivo sihidı jeevahi, needino. Imino deesıcinı.

21 Buhıcaga imiyahaafe icaurunoco Moocaani gajııutıhi. Jaabadiro imi ıco gajııjıtıruubo.

22 Magaaja Moocaani iimihuseneque. Jaaruubo bu iimitımoco gajııjıtıruubo. Jaamaño aacutu-

umoco idaasuno mooniubo. Jaaruubo amihaima imihuseebe. Jaanegui iimihusefaño imino diiboma diica. Jaanoti imino mihicatihachiji, tolliro bu amihaiico iquiticiuboro gañijjiibo.

²³ Jaanoti bu judiomi siino imiyaavogohachiji diitoco siino toohovi camayaacujiibo, Moocaani sihidi imityamaño diitoco siino dojicuviro camayaacujiruubo diito siino diibota iicamo iicaqui.

²⁴ Jaabadi ijoho judio diicatiruuboco jihovo olivohohaafeti iquiticiuboro imiya olivohovi ico camayaacuubo. Jaanegui judiomi imiya olivoho aafe iicamo siino dojicuviro camayaacucafeteji.

Israel Cuumico Ufucu Ataajasujino.

²⁵ Tañahabomi, imeguehi amihai jino agaajarautinoco magaajanoco: Jaamo amihai: Aivo sihidi mihai magaajahi, nootimo mihicahi. Miro israelmiti sanoodimo kuhufutusucafeteji, israelmi iicatimo Moocaanijaagovi paryi ijicamañohachuta.

²⁶ Jaanobuunati jari paryi famooro israelmi taajasucafeteji, Caatinihaamefaño onoobadi: Taajasuminaafi saaji Sion cuumiti. Jaabo israelmi* imitico buusuji.

²⁷ Jinoco diitoma uujoho ihiimaano icaji, diitoco imitico ubuusuudi, nooboro.

²⁸ Taajasujibogoco agaayicitimaño judiomi Moocaaniminaabadi icahi, amihai Moocaanjaagovi miminifetequi. Jaamoco Moocaani gaijahi diito eedeeteque diibo iciumaño.

²⁹ Miro Moocaani aacicuunoco dumiticitatiibo, bu tolliro diito ucuuhuvacuumoco sihigovi siino jeenesutatiibo.

* **11:26** Griego ijiri: Jacob iyaachimihai, noonoo.

30 Amiihai iticoni Moocaanico muguubutihi. Jaarumoco jisumi Moocaani idaasuguehi judiomi diiboco uguubutimaño.

31 Jaamaño jisumi diito Moocaanico guubutihi, tolliti Moocaani diitoco ihidaasuguequi amiihaico iicabadiro.

32 Miïro famoovaro guubutihi. Jaamoco Moocaani: Muguubuhicatihi, nuuhi diito famoovaacoro sabadiro ihidaasuguequi.

33 Guiraacani icano Moocaani esamaaje, igaaja, ihaivoji icano icahi, aivo diibo esamaaje jii bogoratiño, aivo diibo jiihai gaajaratiño.

34 ¿Nacu miïjoho Moocaani esamaajeque gaajajirahi? ¿Miïjoho nacu diiboco jii beguejirahi?

35 ¿Cajaani nacu Moocaani Aivojii boco jinejeque acijirahi toono jaadaco igaayiciqui?

36 Miïro paryi fanoova Moocaaniti saahi diibo useti fanoova eetavocafutuuhi. Jaano paryiicino diibonoro. Imicani Moocaani fahiijivaro. Fine.

12

Moocaanidiro Iicano Ifi.

1 Jaaneguiiha tañahabomi, amiihaico aivo neehi Moocaani idaasugofeenedi: Amiihairyo amiihai ifi ubuheeneque Moocaanico mahaci jeecivobadi diibediro iicaqui diiboco imo imo imooniqui. Tolli aivo Moocaanico imino mejeecivotahi mojeebifañodi.

2 Jaanegui Moocaanico agaajatimo onoobadi* siino mihicacuudino. Jiiïro amiihai esamaajeneque paryi siibadi mubuunani tolliti amiihai

* 12:2 Griego iijiri: Jaanegui jiinije onoobadi, noono.

ifino paryi ibuunanicafeitequi. Jaadi jari mag-aajaji conoocohacho Moocaani iimogonoco, bu paryi iiminoco, bu diiboco imo imo omooninoco, bu aivo iimicuunoco icano.

³ Uco Moocaani iimihusefeenedi atajiiibanegui famoocoro amiihaico neehi: Amiihaiti saatohoba amiihai ifitiro janaanici mehesamaaidino. Jilliro imino mehesamaaje amiihaico Moocaani dudicamaajeque aacino ticovoviro. Jino dudicamaajeque miyaavogofeenediro meheetavejirahi.

⁴ Miuro mofivi oovicinino; mofi saafiro mihi-caruuboti fiivaano icano. Sano mohaalli, bu sano motihai, bu janaanici sihidi icano. Jaaruno saneguiiharo icatino.

⁵ Jaabadiro paryi miihai miyaavogominaa saafi-ibadiro mihicahi Cristofaño. Jaamo famooro sahi magataacinahi saafi iffaño.

⁶ Jaanoti Moocaani miihaico dudicamaajeque acihi saatohoco siibadi, saatohoco siibadi icano, diibo iimihusefeenedi aacibadi. Jaano diibo aacino imino momooni. Moocaani iimaaco mijiiibeguejinoco magaayicibo mimiyaavogono ticovovi momooni.

⁷ Jaabadiro sitaaco mejeecivejinoco magaayicibo imino mejeecivo, mijiiibogonoco magaajamo toonojaagoviro miminifoto.

⁸ Sitaco mequehecutusunoco magaajamo, toonojaagoviro mihica. Jaanoti saatohoco mahacimo, amiihaiguiiharo gaijitimo mahaci. Sitahallivi aivojiiiboti mihicamo, esicinimoro momooni. Jaanoti sitaaco mahamusumo, imo imo mahamusu.

Cristota Jilli Iicano.

⁹ Miyaanoro imino fahigova magaijicasi, iimitinoco mijihegue, jaamoro iiminocoro momooni.

¹⁰ Fahigova magaijicasi momiyannahaboco magaijiboma mihicanicibadi, goovano mobocigocasi.

¹¹ Mequehecu. Majaparyadino. Jaamo Aivojibo Moocaanico quehecuno jeebiri mejeecevehi.

¹² Imo imo mihica mataajainoco mehesicinineri, majaabicihica idaasuno mihicarunoco, Moocaanima mihiimaanoco mejeevesudino.

¹³ Miyaavogominaaco ucuujivaachunehejeti mahamusuhica, amahaico abaamoco imino magaayicihica.

¹⁴ Amahaico idaasuno omoonirumoco imino momooni diitohallivi Moocaanico iimitinoco dilutimoro iiminocoro midillu.

¹⁵ Imono iicamoma imo imo mihica. Jaanoti ataacasimoma bu mataacasi.

¹⁶ Fahigovavi sabadiro mihicacasi. Aivo mihai sihidi mejeevahi, meneedino. Amihai jeebico sicuno miminiyu. Aivo magaajafihi, meneedino.

¹⁷ Sita amahaico imitino omoonimoco bu iimitineri macabiacudino, iiminocoro momooni famoova imegavi.

¹⁸ Fanoovaviro imimo mihica. Jaamo famoovama sajeebii mihicahi.

¹⁹ Agaijimo tañahabomi, amihairyo, amihaiño jaadaco mihicidino. Jilliro Moocaani usefaño mejeevesu diibo toonoco ijaadaco ihiciqui. Miuro Caatinihaamefaño noono: Uujoho toono jaadaco iciji. Uujoho toonoco jaaduji, noobo Moocaani.†

† 12:19 Griego iijiri: Aivojibo, noono.

20 Jaabadiro bu noono: Diminaafi ajebavahachiiji machusu. Jaanoti bu adufirari iicahachiiji diisu; tolli momoonino diiboco inucufevesuqi, noono.

21 Jaaneguiiha iiminotino amihaiico sahigotiro guinonidino, sahigotiro iimineri iimitinoco miguiinoni.

13

1 Famooro aivojito tajjibaguino miminifoto, chahano aivojito mitya Moocaanijaagoti asaatin, paryicinno aivojito mitya iicamo Moocaani ificuumo.

2 Jaamaño aivojitoco ejenaauumo Moocaani atajjibanoco jenaauhi. Jaamo ejenaauumoco idaasuno moonimo.

3 Miuro aivojito, imino omoonimoco iigutusuqi icatimo. Jaanoti imitino iicamocoro iigutusuqi iicamo. ¿Nacu diimeguehi aivojtoti iguitibo idiicanoco? Imino diica ico aivojito icahacisuqi.

4 Diito Moocaani atajjibanoco omoonimo, ijoho imino diicaqui. Jaanoti imitino idiicahachiiji ivi diigui. Sicamañoti iicajitino ico aivojito idaasuno omoonijino, Moocaani dudicamaajeminaa iicamaño miyaanohalliti imitino iicamoco idaasuno moonijimo.

5 Jaaneguiiha aivojito onoobadi mihicatahi, minnoco idaasuno omoonijirunoti mihiguimoro icatino, jilli diito atajjibanoco: Jii, monoono imino momooninoco magaajamaño.

6 Jaamaño amihai impuestoco majaaduhicahi aivojito Moocaani dudicamaajeminaa iicamaño tonehejeque tajjibamo.

7 Majaadu paryi medebemeque siomo impuesto nihibamico aivojito idillunoco mahaci, impuestoco medebeneque majaadu. Jaanoti mobocigomoco mobocigo, magaijijimoco magaiji.

8 Sitaaco medebedino idinoro sitaaco magaijjinehejequere miguiino. Miuro sitaaco agaijimo Moocaani Moisefenedi atajibanoco imino moonicuuhi.

9 Miuro Moise tajiba jilli neehi: Sifigoma diicadino, gaicaudino, nanivadino, sitaaditi sicamañoooco dibequedino, sitaanoco diimequedino, noono. Jaano paryi tajibano icaruno sanooviro jinoovi ifetehi: Sitaaco gaiji difiico agaijibadiro, onoonovi.

10 Gaijima iicaabo sitaaco imitino moonitihhi. Jaamaño sitaaco magaijinovi tajiba onoobadi paryi momoonicuuhi.

11 Jaanegui paryi tonehejeti mehesicinicu jino mihicasumico cigaabobadi iicatimoro jilliro aaicucuubobadi Cristodiro mududicamaaje. Miuro mataajacuujino jisumi mihaiti aivo fiitivucuuhi. Iticoni taajasujibogoco mimiyaavuguunoti aivo jisumi fiiticuuno.

12 Toojiinjehallivi guenene mihicacuuhi. Motaajasuminaafi Jesucristo asaajino fiitivucuuhi. Jaamaño mejeevesucu civohigo imitico momoonifinehejeque. Jaamoro seseehi momoonifinehejeque mijicamaaicuquui amocasiminaa moonicasi gaachehunoco ijicamaainicibadi.

13 Iminoro mihiguequi cuuje mihigonibadi guiriicavofaño icacuutimo miicaqui, bu jibaimono agañuhusunofaño icacuutimo

miicaqui, bu gaigoomima imitino icanehejefaño icacutimo miicaqui, bu iiminotino imoyicico, bu amocasinehejefaño, bu sitaaco iinohallitiro mijiheguenehejefaño icano icacutimo miicaqui.

¹⁴ Jilliro Aivojibo Jesucristocoro amihaihallivi mificu amocasi gaachehuco mohallidi mijicafotonicibadi. Jaamoro amihai ifi imiti atajibanoco momooniqui mehesamaaicuudino.

14

Dinahabediti Imitino Diimaadino. (1 Co 8.1-13; 10.23-33)

¹ Saatoho imiyaavogo equehecutimoco mag-aayici. Jaarumo diiboma mejenaaucasidino diibo imino agaajatinohallivi.

² Miïro saatoho imiyaavogomo icahi fanoovaaco uduujirumo. Jaanoti saatoho icahi asimico duutimo boti basutaacoro amachumo imiyaavogo ajashumaño.

³ Jaamo fanoovaaco uduumo, fanoovaaco uduutimoco dejecujitirahi. Jaabadiro fanoovaaco uduutimo uduumoco medejecudino Moocaani diitoco agaayicicumano.

⁴ ¿Nacu mijoho ijoho sita jeevivominaafico de-jecuqui? Idiïboro diiboco ihaivojibo: Jino imino, jaanoti jino imitihî, neejirahi. Jaamo imijirahi. Jaaboco idiïboro Aivojibo imityari imitusujirahi.

⁵ Jaanoti bu saatoho safucucu sifucu sihidi jeevahibadi esicinimo. Jaanoti saatoho miyaaveguehi fafucuva sabadiro iicanoco. Jaanogui tonociti sanoocoro mimiyaavogonojaagoviïro mihicacuqui.

⁶ Jaabo safucuco ificuubo Aivoj#bo Moocaanico iimequi ficuuhi. Jaanoti bu safucu sihidi jeevahibadi ificuuti#bo, bu: Aivoj#bo Moocaani jilli bachu imogoobo, noobo. Jaabadiro bu fanoovaaco uduubo: Aivoj#bo Moocaani jilli bachu imogoobo, nooboro duuhi, toonohall#vi Moocaanico iimoma#o. Jaabadiro bu fanoovaaco uduuti#bo: Aivoj#bo Moocaani jilli bachu imogoobo, nooboro duutihi, amachujinohall#viro Moocaanico iimooboro.

⁷ M#iro m#haiti saatoho ifiguiiharo icat#hi, bu jaamo ifiguiiharo guijevetihi icano.

⁸ Jaama#o mihicasumi Aivoj#bo Cristoguiiharo mihicahi. Jaanoti bu miguijevecuudi Aivoj#bo Cristojaagovi mefeeji. Jaama#o mubuheerumo, bu miguijevecuurumo icano Aivoj#bo Cristotaro mihicaji.

⁹ M#iro Cristo iguijevecuubo siino buheeteuhi, ubuheeme, bu uchuumucuumo icamo Aivoj#boti iicaqui.

¹⁰ ¿Jaabo #joho, collihi: Dinahabo imitico, neehi? ¿Collihi jaaboco d#heguehi? M#iro famooro ufucu Cristo imefeenevi mihigaiveji m#haico diibo imeeciqui.

¹¹ M#iro Caatinihaamefa#o noono: Uujoho iicaabo noobo Aivoj#bo, Moocaani tahimefeenevi paryi miyam#naa memui#veji. Jaadi paryi famooro uujoho Moocaani iicanoco neeji.

¹² Jaama#o paryi m#hai Moocaanico jiijehall#vi mihichicadinoco mij#begueji.

Dinahaboco Ga#s#udino.

13 Jaaneguiiha fahigova tih#sucasicuutimo mihica. Jaamo am#hai nahaboco nanigaañ#sutimo mihicahi, bu imitifaño gañ#sutimo mihicahi icano.

14 Uujoho Aivoj#bo Jesuco imiyaavogomaño gaajahi, chahano jinejeba iinoro iimitino. Jaanoti saatoho toono iimitino iicanoco eesamaaimedi bu imicutino.

15 Jaanoti #joho uduunoco dinahabo aatyimeebere iimitinobadi eesicin#boro #daasuvohachiji diiboco imino gajitihi. Jaaneguiiha dinahaboco mitasudino fanoovaaco uduunofeenedi diibohallivi Cristo iguijevecuuboco.

16 Jaanegui toono am#haidi iiminoco momoonidino, sita am#haiditi: Imitinoco moon#bo, eneejiruneguiiha.

17 Mi#ro Moocaani aivoji mamachujiruno, mahadujiruno icanohallivi mejenaucasiqui icatino. Jilli iticovono ifi ica, sajeeb# ica, imo imo ica icano Moocaani Gaijafeenedi mihicahi.

18 Jilli Cristoco ejeecivoobo Moocaanico imo imo moonihi. Jaabo miyam#naa #mega imino iinehi.

19 Jaaneguiiha masi# guinomoro mefeequi sajeeb# icaco aacinoco. Jaaneri fahigova mahamusucasiqui m#hai miyaavogo jeeb# ijusiqui.

20 Jaaneguiiha Moocaani sita jeeb#faño omooninoco #joho fanoovaaco amachunoco aatyimenefeenedi mitasudino. Mi#ro paryi machutaano idicunootihi. Jaarunofaño mamachunofañodi sifico imitifaño magañ#suno imitihhi.

21 Imijiruno asimico duutiibo idiicano, bu vino aivofaihuco adutiibo idiicano icano, bu saneheje toonofañodi dinahaboco imitifaño agañisujirunoco icano.

22 Iiro dimiyaavogoma diica ijeevadi Moocaani imegavi. Imicani icajiibo ijeebifañodi imino iicanoco eesicinibo.

23 Jaanoti siinoco ñihicugooboro uduubo imitico icahi miyaavogoboro uduutiimaño. Jaamaño imiyaavogotimoro esamaaimoro omoonino imiti.

15

Sitaguiharo Mooni Imo Imo Icaqui.

1 Miihai momiyaavogo mequehecumo saatoho imiyaavogo iniinovamoco mahamusuji miihaiguiharo moonitimo.

2 Jaanegui paryi miihai sitaaco imo imo momoonisu diitedi imino momooninofenedi imiyaavogo iquehecutequi.

3 Miiro Cristo icauruubo ifiguiharo icautihi. Jilliro Caatinihaamefaño onoobadi icaubo: Ico Moocaanico imitino eneehicano tahallivi jifafetehi, nuubo Cristo.

4 Miiro siicijetiro Caatinihaamefaño paryi unuunoco caatinumo toonoti miihaico ijibeguequi toonofenedi Moocaani miihaico aamusunoco mehesicinimofenedi fanoovaaco majaabicahi. Jaanofañodi majacusufetehi.

5 Moocaani minoco fanoova jaabicico, jacusuco icano aacibo, jaafa amiihaico amusuhi. Jaamo imo imo sajeebii fahigova mihicacasihi Cristo Jesu onoobadi.

6 Jaamo sano mihimehi Moocaanico Mohaivoj#bo Jesucristo Caanico.

Judiom# iicatimoco Taajasuj#bogoco Acimo.

7 Jaaneguiiha Moocaani imiguiiha fah#go va sitaama magaay#icicasi, m#haico Cristo agaay#icibadi.

8 M#iro uujoho am#haico neehi: Cristo saauhi judiomico ejeecivovaubo, moheedetem#haico unuuno imiyaavequi. Jaanoco Cristo igaajasuqui Moocaani onoonoco aba#tat#noco.

9 Tolliro bu saaubo judiom# iicatimo Moocaanico iimequi miyam#naaco #daasugueneguiiha, Caat#ihaamefa#no onoobadi:

Jaama#no Moocaanico imeji judiom# iicat#rucuumim#naafeenevi, bu diibediti imino masivaji, noono.

10 Jaabadiro bu sima#noohaamefa#novi noono:

Judiom# iicat#rucuumim#naa imo imo mihica, Moocaani cuumim#naama.

11 Jaabadiro bu sima#novi noono:

Aivoj#bo Moocaanico mihimo, pary# cuumim#naa diibo mityaco famooro miyam#naa macahacisu, noono.

12 Jaabadiro bu Isaia caat#ihuhi:

Isai onoobo iyaachim#haioobo aga#iivooboro cuumim#naa Aivoj#boti icaji.* Jaabo diitoco ataajasuj#noco esic#nijimo, nooboro.

13 Moocaani m#haico taajasu, esic#ni icanoco aac#bo. Jaafa Moocaani am#haico imo imo omoon#boro sajeeb# icaco ac#hi diiboco

* 15:12 Griego iij#ri: Isaia onoobo caacamiti ruutuji. Jaabo aga#iivooboro cuumim#naa Aivoj#boti icaji, noono.

mimiyaavogonofeenedi, amiihai sihidi janaaniciivi mimiyaaveguehi Moocaani Gaija mityari.

¹⁴ Tañahabomi, uujoho imino gaajacuuhi amiihai mihimihuseneque, sihidi magaajanoco, bu fahigova mafagocasinoco magaajanoco icano.

¹⁵ Jaaneguiiha jihaamefaño amiihaidi caatinihi nucufeguetiibo ijjibogonoti. Jaanoco jaamo jaba- jeevetimo mihicahi Moocaani uco iimihusefañodi atajjibaaboro acihi mooniqui,

¹⁶ Jesucristoco jeecivequi judiomii iicatimofeenevi. Diiboco ejeecivoobo uujoho jibeguehicahi Moocaani jibogoco taajasuguiiha judiomii iicatimoco Moocaanijaagovi satyequi, ijeecivobadi igaayiciqui Igaijafeenedi ijeevadi iiguuiharo ificucuumoco.

¹⁷ Cristo Jesuco imiyaavogonofeenedi imo imo icahi Moocaani dudicamaajeque omoonimaño.

¹⁸ Uujoho jinejeti iimaatihi idinoro Jesucristo tafañodi omooninoti. Judiomii iicatimoco Moocaani onoonoco: Jii, nuusuqui. Jaanoco uujoho moonihi tafañodi Jesucristo ihiimaaneri, bu iiminoco omoonineri,

¹⁹ bu gaajasu mityafeenedi, bu aatyimeratino eetavofeenedi, bu Moocaani Gaija mityafeenedi icano. Jiibadi Cristo taajasujjibogoco jibuguucuuhi Jerusaleti fahigovadi ifutusucuuhi Iliricu jiinijevi.

²⁰ Jaanoco iimogooboro jilli jibeguehi taajasujjibogoco johono Cristo momo agaa- jaraticuumijefaño sita iticoni ijjibogonohallivi ijjibogonoco iimogotimaño.

21 Jilliro moonihi Caatinihaamefaño onobadi: Jaatyo diiboti agaajatimo atyimeji, bu diiboti ugu-ubutatimo gaajaji, noono.

Pablo Roma Cuumijaagovi Feeguehi.

22 Jilliti jimañovi sihidi dudicamaaje iicamaño uujoho feehicatihahi fahiijiva amiihaico abaateguehicularuubo.

23 Jaarunaa jisumi jiiicumijefaño tadyudicamaajeque iimivucumaño, bu siicijetiro amiihaico abaatonoco iimeguehicamaño,

24 España jiiinijejaago ofoodi amiihaico baahiniji. Jaadi imino mahatyimecasinobuunati uco mahamusu Españavi feequi.

25 Jaanoti jisumihiica feehehi Jerusalejaago, tahi iicamo monahabomico mahamusunoco asatyooobo.

26 Miïro Macedoniari, Acayari icano iicamo allacaruhi nihibamico Jerusaleri monahabomi iidaasumoco ihamusuqui.

27 Tolli moonimo judiomoto imiyaavogomo Cristo jiiibogoco diitojaagovi asatyuneguiiha. Jaaneguiiha diito judiomiti imiyaavogomoco inehejeti acimo.

28 Jaaneguiiha jinehejeque paryi iimivooboro toono nihibamico diitoco aacidi Españajaago ofoobo amiihaico meecihiiniji.

29 Imino uujoho esicinihi, tahigo ifotoodi Cristo iimihuseri imino uco mooniji.

30 Tañahabomi, Mohaivojiiïbo Jesucristofeenedi amiihaico neehi, bu Moocaani Gaija gaijico aacinofeenedi: Tajaagovi miminifoto.

Jaamoro mesefaquifoto Moocaanima tahallivì mihiimaamo.

³¹ Tahallivì Moocaanico midillu Judeari iicamo Cristoco imiyaaveguehicatimeditì uco itaajasuqui. Jaabadiro jino monahabomì Jerusaleri iicamedi asatyonoco imino igaayìciqui.

³² Jaabadiro bu Moocaani iimogohachiijì uujoho imo imo amìhaico atyimequi, bu jaabo amìhaico abaatonofenedì jaguisiqui icano.

³³ Jaafa sajeebìco aacìbo Moocaani amìhaima icahi. Fine.

16

Iijico Agalluuno.

¹ Amìhaico neehi, monago Febe onoogohallivì sùcijetiro Cencrea cuumiri iicaja Moocaani iijafaño ejeecivehicagoti:

² Jaagoco imino magaayìci Mohaivojìbo momofenedì miyaavogonahabomìma mihicanìcìbadi. Diigoco mahamusu ucuujìvaachunehejeti, mìro diigo sihidi saatohoco amusuhicahi, bu uco tollìro amusuhicago.

³ Tollìro bu Aquila, itaaba Pricila icamìsi taajìco mahacì Cristo Jesu dudìcamaajetì uco anahabonìhicamìsico.

⁴ Diitìsi ifiico ñìhicunofaño tahallivì ficuuhi uco agaìcaaujirunoti itaajasuqui. Jaamìsico uujoho toonohallivì imehi. Jaabo uuro icatìno, tollìro bu famooro monahabomì Moocaani iijamìnaa judiomì iicatìmo icano.

⁵ Tollìro bu paryì monahabomìco taajìco mahacì Aquilamìsi iijafaño iigaivehicamoco. Tollìro

bu tagataavominaafi Epeneto onooboco taajico mahaci diibo aivo iticoni Acaya jinijevi Cristoco imiyaavuguubo.

⁶ Tolliro bu Mariaco taajico mahaci amihafeenevi sihidi ududicamaahicagoco.

⁷ Tolliro bu tajaagoobo Andronicu, Junias icamisico taajico mahaci, civojafano iicausumi uco anahabonimisico, Jesucristo minisuminaafeenevi aivo obocimisi, diitisi Cristoco iticoni tahimegaro imiyaavuguumisi.

⁸ Tolliro Ampliatu onooboco Aivojibofanodi agaijibo tagataavominaafico taajico mahaci.

⁹ Jaabadiro bu Urbano Cristo Jesu dudicamaajeque mihaico aamusuhicaaboco taajico mahaci, tolliro bu agaijibo Estaqui onooboco.

¹⁰ Tolliro bu taajico mahaci Apele onooboco sihidi Cristoco imiyaavogonoco fusuhicaaboco. Jaabadiro bu Aristobulo yotoco.

¹¹ Tolliro bu tayoobo Herodio onooboco taajico mahaci, tolliro bu Aivojiboco imiyaavuguumo Narciso yotoco taajico mahaci.

¹² Tolliro bu taajico mahaci Trifena, Trifosa icamifeque Aivojibo dudicamaajefano ududicamaaimifeque. Tolliro bu magaijigo monago Persidaco sihidi Aivojibo dudicamaajefano ududicamaahicagoco.

¹³ Tolliro bu Rufo onoobo miyaavogofano obociboco taajico mahaci. Tolliro bu seejico tamiya seejibadi uco omoonugoco.

¹⁴ Tolliro bu taajico mahaci Asincritoco, bu Flegonte onooboco, bu Hermas onooboco, bu Patrobo onooboco, bu Herme onooboco, bu paryi

monahabomi diitoma iicamoco icano.

15 Tolliro bu Filoloobo onooboco, bu Julia onoogoco, bu Nereo onoobo, inago icamisico. Tolliro bu Olimpo onooboco, bu famooro miyaavogofeenedi monahabomi iicamoco taajico mahaci icano.

16 Fahigova mihibicicasimoro midillucasi Moocaani sajeebico ihifusuqui. Paryicino Cristo iijaminaa amihaijaago iijico galluuhi.

17 Tañahabomi, amahaico neehi: Imino mehesicini miyaavogominaaco udugaacumoro agañsuhicamoti. Diito omoonino amahaico mihai mijibeguehicabadi icatichi. Jaamoti buhigovi mihica.

18 Tolli omoonibo Mohaivojibo Jesucristoco jeecivotihi ifi onoobadiro omoonimoro bañhicamo civojeebiba iicamehejeque imo imo ihiimaanehejefeenedi bañhicamo.

19 Famooro gaajacuuhi amihai mimiyaavogonoco. Jaamaño uujoho imo imo icahi. Imeguehi amihai iiminocoro momooniqui mihimibaicinococo imitnocoro momooniqui icatino.

20 Jaanofañodi sajeebico aacibo Moocaani saajiibo iji Satanasco ifinisuvaqui* amahaiguiino. Jaabo Mohaivojibo Jesucristo jaafa amahaico imino moonihi.

21 Tolliro buunaji Timoteo tadyudicamaaje nahaboniminaafi amihaijaago iijico galluuhi. Tolliro bu Lucio, bu Jason, bu tolliro Sosipatu onoobo icamo tayoto.

* 16:20 Griego iijiri: ijimatajeruqui, noono.

22 Uujoho Tercio jihaamefaño Pablo uco onoonoco acaatin#bo am#haijaa taajico galluuhi Mohaivoj#bofeenedi.

23-24 Tolliro bu Gayo onoobo am#haijaago iijico galluuhi jino diibo iijafaño uujoho iicaabo, tolliro toojaco acifiibo Moocaani iijaminaaco. Tolliro bu Erasto onoobo jiiuumi nihibami ficuminaafi, bu tolliro monahabo Cuarto icamisi.†

Moocaanico Imono.

25 Jaanegui mas# Moocaanico mihimequi. Diibo am#hai miyaavogoco equehecusujiruubo uujoho ij#beguehicaabogo onoobadi, bu Jesucristoditi ij#beguehicabadi, bu si#cijetiro jiinije ifivuusumi iicauno agaajarat#noco ificuunoco Moocaani agaajasuuno onoobadi icano.

26 Jaaruno jisumi gaajacafutucuuno Moocaani ifin#ti#bo taj#ba onoobadi, Moocaani iimaaminaa Acaatin#uhaamefeenedi. Jaano toono agaajaurutiruno jisumi gaajacafutucuuhi paryi faacuumivariro. Jaanoco uguubumoro imiyaaveguequi.

27 Jaanegui jaafa id#boro Moocaani sihidi gaajama iicaabo, Jesucristofeenedi diiboco mihimono ufucuro finjitihi. Fine.

† 16:23-24 Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: Jaafa Mohaivoj#bo Jesucristo am#haico imino moonihi, onoonoco.

Moocaani iijj
New Testament in Muinane (CO:bmr:Muinane)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muinane

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Muinane [bmr], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muinane

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

ee143c59-0697-5cd3-8fac-4f9da98f0b30